

[Duborg.]

gerne henstille til det høje Ting alvorligt at overveje denne Sag, inden man foretager en saa revolutionerende Omlægning af denne Produktion, og jeg vil bede det høje Ting meget alvorligt overveje at modtage Venstres fremstrakte Haand; det er et stort, frit Tilbud, der er givet til at danne et Grundlag for Sukkerproduktionen, saa denne fremtidig kan blive staaende for det private Drifts Initiativ.

Hartvig Frisch: Efter det Indlæg, som vi i Gaar hørte af det ærede Medlem Hr. Hans Hansen, hvori han bebrejdede Regeringen, at den havde fremsat et Forslag, der indeholdt saa lidt Socialisme, som tog i den Grad skaansomt paa Fabrikkerne, skulde man næsten have forsvoret, at vi i denne Debat skulde opleve, at et andet æret Medlem i denne Sal vilde træde frem med et Angreb paa dette Lovforslag for at være Statssocialisme med fuldkommen Ekspropriationstendens, hvor man stod overfor selve dette Uhyre, som man jo kender fra de gamle Debatter, som vi havde i 1912, om Statsmonopol — det ærede Medlem Hr. Duborg trak jo alle disse Linier op, som man kender fra den Tid. Jeg tror, at disse Yderpunkter i Debatten, de Bemærkninger, det ærede Medlem Hr. Clausager gjorde, hvori han angreb os for ikke i nær tilstrækkelig Grad at være gaaet i Gang med Fabrikkerne for at tvinge dem, og saa det ærede Medlems egen Partifælle, det ærede Medlem Hr. Duborgs Bemærkninger, hvori han hejser Fanen for Friheden og den frie Konkurrence og raaber Vagt i Gevær for det frygtelige, der her er ved at ske, at man ligefrem eksproprierer en stor og vigtig Produktionsgren — jeg tror, at disse Raab ude i Taagen viser os, at det Forslag, her foreligger, bærer Præg af at være et Forslag, der har en Realitet i sig, saaledes at det kan gennemføres i den danske Rigsdag og kan gennemføres med mindst tre Partiernes Stemmer, for ellers kan intet Forslag i denne Rigsdag gennemføres. Det er derfor ganske klart, at det ikke er et socialistisk Forslag, saadan som det vilde være blevet, hvis det var os Socialdemokrater, der alene kunde forme disse Ting; men paa den anden Side tror jeg, det ligger netop paa Realiteternes Grund, og at derfor hverken de Angreb, det ærede Medlem Hr. Hans Hansen fremkom med, eller denne Fane, som her blev hævet til sidst, i Virkeligheden har noget paa sig.

Efter det, den højtærede Handelsminister har fremført, var der ikke saa for-

færdelig meget tilbage for mig at sige. Nu derimod, efter at det ærede Medlem Hr. Duborg bagefter har haft Ordet, kan der dog være Grund til at føje forskellige Bemærkninger til denne sidste Tale.

Der blev altsaa sagt, at det er et Forslag af vidtrækkende Natur; det er Overgangen til Statsdrift, og der blev sagt, at det, der sker her, er, at Aktionærerne i Virkeligheden bliver Statsobligationsejere. Men naar der i selve Lovforslaget udtrykkelig staaar, at denne Lov ophører at gælde med Udgangen af November 1933, maa man dog sige, at det er en ejendommelig Form for Statsobligationsindehaverne: man faar altsaa en Statsobligation paa disse Vilkaar, at det udtrykkelig i Loven er sagt, at Ordningen ophører med dette bestemte Aar, uden at der er nogen som helst Tale om Kapital eller noget andet. Jeg tror nok, at det ærede Medlem er kommet lidt langt ud i sine Betragtninger om, at det er Statsobligationer.

Saa bliver der sagt, at det er en Ekspropriation, der finder Sted. Det er jo en ejendommelig Form for Ekspropriation; her gaar Forhandlingerne forud, hvor selve de interesserede Parter, baade Fabrikkerne og Roedyrkerne, har henvendt sig i Ministeriet, har forhandlet vidt og bredt, hvor hele Forslaget, som her forelægges for os, er fremkommet paa Grundlag disse Forhandlinger, og saa skal man alligevel her i Tinget opleve, at et Medlem kommer og fortæller os, at nu er det den private Ejendomsret, der gaas for nær, og at her sker et voldeligt Indgreb og Ekspropriation. Nej, jeg tror ikke, disse Bemærkninger af det ærede Medlem har synderligt paa sig. De er vist beregnet til at være noget, der kan rumles med ude i Landet, her i Salen kan de neppe gøre Indtryk.

Saa sagde det ærede Medlem, at der vil ikke i en overskuelig Fremtid være Udsigt til at komme bort derfra, og det begrundede han med, at efter Brüsseler-Konventionens Ophør vil der stadig være Brug for stærke Værneforanstaltninger. Ejendommeligt nok tilføjer det ærede Medlem senere i sit Indlæg Betragtninger over, hvorledes Konjunkturerne vil kunne medføre, at Dyrkerne vil blive truede derved, at de ikke kan faa tilstrækkelig høj Pris. Det ærede Medlem ræsonnerede i hele Slutningen af sin Tale omkring en Situation, som slet ikke kan forenes med det, der blev sagt om de stærke Værneforanstaltninger. Hvad mener egentlig det ærede Medlem? Mener det ærede Medlem, at Verdensmarkedet er saa fluktuerende, at vi kan risikere, at der Gang